

KUBANSK STJÄRNDANSARE HOS THE ROYAL BALLET

Utan att se sig om

Eva Jaksjö

I samband med att Londons "Royal Ballet" gästspelade i Havanna släpptes också den kubanske stjärndansaren Carlos Acostas självbiografi på Kuba. Boken med titeln *Utan att se sig om* (Sin mirar atrás) publicerades i England redan 2007 och kommer i år även ut i USA. Acosta har givit rättigheterna till sin framgångsrika bok till UNEACs, kubanska kulturarbetarförbundets förlag som ska trycka med ännu fler bilder än den engelska upplagan.

Berättelsen om Acostas liv är häpnadsväckande nog i sig, en lång resa till Londons Kungliga Ballet. Det började i en överbefolkad, sliten bostad i Gamla Havanna som han delade med 11 syskon, en far som var lastbilschaufför och en mycket yngre mor som tog ut skilsmässa när Carlos var tre år, men inte hade någon annan stans att ta vägen. Fattigdomen, breakdansen, skolkandet, snattandet och så en händelse som förändrade allt. Pedro Acosta fick höra av en granne att hans son skulle kunna få både kläder och mat om han kom in på balettskolan och skickade därför iväg honom på inträdesprov.

En dokumentär om Acosta, som gjordes för några år sedan, hade namnet *Den motvillige balettdansören*. I boken förstår man att det var just vad han var. "Vad ska alla grannarna tänka?", undrade nioårige Carlos, vars dröm var att bli fotbollsspelare. "Om någon kallar dig bög", sa fadern, "klipp till honom bara". Pedro levde som han lärde. När Carlos blev avstängd från sin första balettskola på grund av skolk, fick han stryk av sin far. Men när utbildningsministeriet godkände en eventuell förflyttning slaktade Pedro två tuppar och sprutade deras blod över järnprylarna på sitt santeríaaltare för att blidka och söka hjälp hos gudarna. Han var angelägen om att hans son skulle få ett bättre liv.

Det var på kulturskolan i Pinar del Rio som Acosta till sist fogade sig. Som 15-åring fick han högsta betyg på slutproven efter första året och utvald att delta i ett årslångt kulturutbyte i Turin. 16 år gammal vann han guldmedalj i internationella tävlingen Prix de Lausanne. Vid 18 års ålder var han förste dansare hos Englands Nationalbalett. Han fortsatte till Kubas dito, till Houstonbaletten och sedan, 1998, till Kungliga Baletten i London - The Royal Ballet - där han de senaste sex åren varit förste gästdansare. Han

har gjort Romeo, Spartacus - alla de stora rollerna- och blivit jämförd med Baryshnikov och Nurejev. Han är, med andra ord, en balettens superstjärna, någon som man enligt the Daily Telegraph, kan berätta för sina barn och barnbarn att man faktiskt såg.

Allt detta finns med i hans bok. Den tog 10 år att skriva för pojken som själv inte läste en bok förrän han var 25. Han arbetar hårt. Det är filminspelning och hela tiden ordinarie föreställningar med Royal Ballet och en egen show - *Acosta med gäster* - med ett smörgåsbord av klassiska och nutida verk med Acosta och andra av världens bästa dansare.

I en intervju av Christina Patterson, UK Independent, 26 juni 2009, förklarar Acosta: "Jag försöker nå ut till publiken och skapa en angenäm kväll för alla smaker och åldrar." Han vill presentera verk som sällan visas i Storbritannien och mer vad som pågår bakom scenen.

"Vi lär oss självkontroll, att besegra vår kropp varje dag och det gör något med oss. Smärtan i höfterna tar kål på mig. Jag oroar mig för att den inte ska gå över, det gör ont i varenda spagat". Christina Patterson frågar Acosta om det

är värt det. "Ja", säger han bestämt, "för vi vet inom oss hur enastående vi är och det gör att vi riskerar vår egen hälsa för att glädja människor, för att få dem att gråta. Den här konstarten är så vacker och någon måste utföra den. Det finns inget alternativ! Eller ska vi säga; Vi struntar i dansen för att det är så smärtsamt?"

Han är hängiven uppgiften att göra reklam för balett, speciellt för unga pojkar. Att övertyga dem om att "balettdansörer är idrottsmän precis som fotbollsspelare" och att dansen inte förändrar deras sexuella läggning.

Carlos Acosta har en flickvän. Hon heter Charlotte och de har varit tillsammans i fyra år. Intervjuaren undrar om det är äkta kärlek. Acosta nickar. "Ja, du vet, jag var så ensam och det var underbart, mitt liv förändrades när jag träffade henne. Hon är helt enkelt fantastisk." När han drar sig tillbaka, och eftersom han är 36 kommer det inte att dröja många år, ska han flytta tillbaks till Kuba med Charlotte. Han planerar att bilda sin egen dansgrupp, skriva sina böcker, filma och ha familj. "Alla på Kuba känner Charlotte nu", säger han, "och det finns en massa saker som binder oss samman."